

การใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัยสินค้าทางทะเล

นายมนู รักวัฒนศิริกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริษัษานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-596-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I|6995|40

**Problems of the Application of Law Concerning
Marine Cargo Insurance**

Mr. Manu Rakwattanasirikul

ศูนย์วิทยบริพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws**

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1997

ISBN 974-584-596-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การใช้บังคับกฎหมาย เกี่ยวกับการประกันภัยสินค้าทางทะเล

โดย

นายมนู รักวัฒนศิริกุล

ภาควิชา

นิติศาสตร์

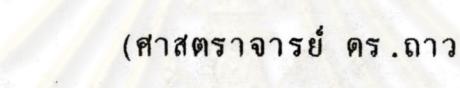
อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย

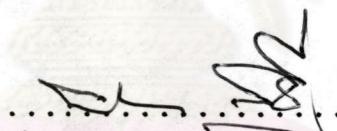
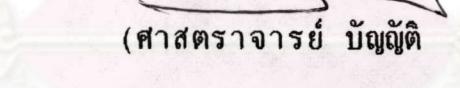
อาจารย์สิทธิโชค ศรีเจริญ

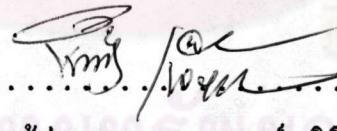
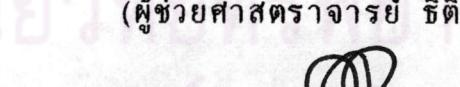

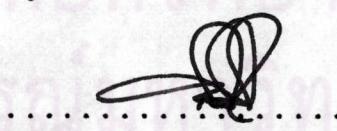
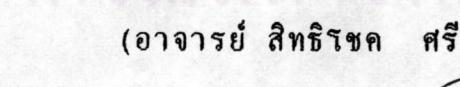
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริษัทฯ นับที่

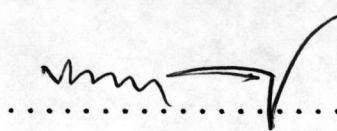
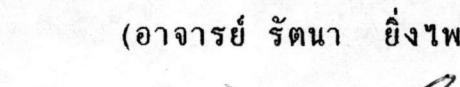

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชราภิย)

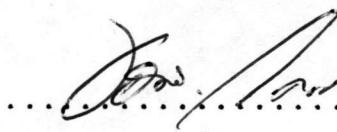
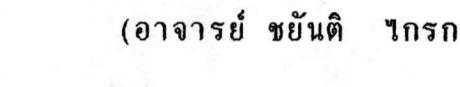
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ นัญญา สุจิวงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ สิทธิโชค ศรีเจริญ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ รัตน์ อิ่งไพบูลย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ชัยนติ ไกรกาญจน์)

พิมพ์ด้วยน้ำหมึกด้วยวิทยานิพนธ์ถ่ายในกรอบสีเบื้องหน้าเดียว

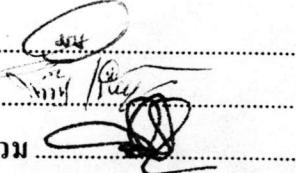
มนู รักวัฒนศิริกุล : การใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัยสินค้าทางทะเล (PROBLEMS OF THE APPLICATION OF LAW CONCERNING MARINE CARGO INSURANCE) อ.ที่ปรึกษา : ผศ. นิติพันธ์ เชื้อบุญชัย และอาจารย์สิทธิชัย ศรีเจริญ , 277 หน้า . ISBN 974 - 584 - 596 - 5

ในขณะที่ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายประกันภัยทางทะเลใช้บังคับกับสัญญาประกันภัยสินค้าทางทะเลนั้น ได้ก่อให้เกิดปัญหาในการใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัยสินค้าทางทะเลโดยประการ จุดมุ่งหมายของการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ก็เพื่อวิเคราะห์ปัญหากฎหมายดังกล่าวซึ่งได้แก่ 1. ปัญหาว่าจะนำกฎหมายใดมาปรับใช้กับการประกันภัยสินค้าทางทะเล 2. ปัญหาการนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะประกันภัยทั่วไปมาปรับใช้กับการประกันภัยสินค้าทางทะเลและ 3. ปัญหาเรื่องข้อสัญญาให้ใช้กฎหมายประกันภัยทางทะเลของอังกฤษ

ผลการศึกษาพบว่าการใช้บังคับกฎหมายประกันภัยสินค้าทางทะเลในประเทศไทยนั้น ศาลได้นำหลักกฎหมายประกันภัยทางทะเลของอังกฤษและบทเบ็ดเสร็จทั่วไปในลักษณะประกันภัยและประกันวินาศภัยมาใช้บังคับในบางกรณี แต่ยังมีปัญหากรณีการนำบทเบ็ดเสร็จทั่วไปในลักษณะประกันภัยมาใช้ในเรื่องระยะเวลาที่ผู้เอาประกันภัยจะต้องมีส่วนได้เสียและกรณีเวทตุที่เอาประกันภัยได้รับความเสียหายก่อนการทำสัญญา และปัญหาเรื่องสถานะทางกฎหมายและผลบังคับของคำรับรอง และปัญหาความไม่แน่นอนของกรณีใช้บังคับข้อสัญญาให้ใช้กฎหมายประกันภัยทางทะเลของอังกฤษ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าโดยการที่คู่สัญญาควรจะต้องตกลงเรื่องสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบตามสัญญาประกันภัยสินค้าทางทะเลไว้อย่างแจ้งชัด และเสนอแนะให้นำบทเบ็ดเสร็จทั่วไปในลักษณะประกันภัยและประกันวินาศภัยบางมาตรฐานมาใช้บังคับด้วยรวมทั้งได้เสนอแนะให้มีการตีความบทบัญญัติในมาตรา 863 เรื่องระยะเวลาที่ผู้เอาประกันภัยจะต้องมีส่วนได้เสียให้สอดคล้องกับกฎหมายประกันภัยทางทะเลของอังกฤษ ส่วนการแก้ไขปัญหาระยะยาวนั้น ได้เสนอแนะให้มีการออกกฎหมายพิเศษเกี่ยวกับการประกันภัยทางทะเล โดยนำพระราชบัญญัติการประกันภัยทางทะเล ค.ศ. 1906 ของอังกฤษ มาศึกษาประกอบการร่างกฎหมายดังกล่าว

ศูนย์วิทยบริการ 茱拉昌格拉ณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา กฎหมายระหว่างประเทศ
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C270286 : MAJOR LAW

KEY WORD: PROBLEMS/APPLICATION / MARINE CARGO INSURANCE

MANU RAKWATTANASIRIKUL : PROBLEMS OF THE APPLICATION OF LAW

CONCERNING MARINE CARGO INSURANCE. THESIS ADVISOR : ASSO.

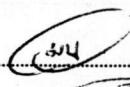
PROF. TITHIPHAN CHERBOONCHAI, AND MR.SITTHICHOKE SRICHAROEN

277-PP. ISBN 974-584-596-5

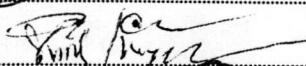
At Present, Thailand does not have a specific law on marine insurance to be applicable to marine cargo insurance. Such an absence of a specific law inevitably raises many problems with respect to an application of law to marine cargo insurance. The purpose of this thesis is mainly to identify and analyze such problems namely 1) those as to which law is applicable to marine cargo insurance 2) those relating to an application of the Civil and Commercial Code on insurance to marine cargo insurance and 3) those with respect to the term in a contract applying the English law on marine insurance. The outcome of the studies reveals that the Thai courts generally apply English marine insurance law to the cases before them and also apply the Civil and Commercial Code on the general provisions on insurance and insurance against loss to certain cases. However, there remain certain problems with respect to the application of the general provisions on insurance to the period of time in which an assured must have interest and to the case where the insured objects have been damaged to before the conclusion of an insurance contract and to the legal status and consequences of the warranty as well as to the uncertainty of an application of a contract term applying the English law on marine insurance.

This present thesis purports to provide the short-term solutions to such problems by suggesting that the parties clearly agree upon their rights, obligations and liabilities in the contract of marine cargo insurance. This thesis also proposes to apply certain sections of the general provisions on insurance and insurance against loss to a contract of marine insurance. Likewise this thesis suggests that interpretation of section 863 of the Civil and Commercial Code on the period of time in which an assured must have interest should be in line with the English law on marine insurance. With respect to the long-term solutions, this thesis proposes that specific law on marine insurance must be promulgated based on the study of the English Marine Insurance Act 1906.

ภาควิชา นิติศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา กฎหมายระหว่างประเทศ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สาเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณ
หลายท่าน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์บัญญัติ สุชีวงศ์ ที่ได้กรุณา
ให้เกียรติอย่างสูงในการเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้ความ
เมตตาแก่ผู้เขียนเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิติพันธุ์
เชื้อบุญชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์สิทธิโชค ศรีเจริญ อาจารย์
ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าควบคุมดูแลการทาวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ และให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ด้วย
เฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์สิทธิโชค ศรีเจริญ ซึ่งเป็นทั้งผู้บังคับบัญชาและอาจารย์
ของผู้เขียน ที่ได้กรุณาให้ความเมตตาแก่ผู้เขียนในการอนุมัติให้ลาหยุดงานเป็น
ระยะเวลานานเป็นพิเศษเพื่อเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อ
ความสาเร็จของผู้เขียนในครั้งนี้ นอกจากนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณกรรมการ
สอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์รัตนนา ยิ่งพาณุลย์ และ อาจารย์ชัยันติ
ไกรกาญจน์ ที่ได้กรุณาอ่านร่างวิทยานิพนธ์ และสละเวลาอันมีค่ามาเป็นกรรมการ
สอบวิทยานิพนธ์ และกราบขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ รัมวิไลกุล
ที่ได้กรุณาให้ข้อแนะนำและความช่วยเหลือในการเขียนวิทยานิพนธ์

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุ่มพต
สายสุนกร คุณชลิต เศวตกิตติรัตน์ คุณพรชัย จงสุขศรี คุณสุภากรณ์ เลิศกมล เดช
คุณชาตรี วรรณานันท์ รวมตลอดจนเจ้าหน้าที่ห้องสมุด คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือผู้เขียนในการค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ อย่างดีเยี่ยม
อนึ่ง วิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงไม่อาจสำเร็จลงได้หากผู้เขียนไม่ได้รับกำลัง
ใจจาก "แม่" และ "พี่" ทุกคน รวมตลอดจนบรรดาเพื่อน ๆ ซึ่งมิได้เอียนามใน
ที่นี้ จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๕
กิจกรรมประการ	๖
บทที่ 1 บทนำ	1
- ความเป็นมาและความสำคัญของบัญหา	1
- วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย	2
- สมมติฐานของการวิจัย	2
- ขอบเขตและวิธีการศึกษาวิจัย	3
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	3
บทที่ 2 พัฒนาการของการประกันภัยทางทะเล	4
- วิวัฒนาการของการประกันภัยทางทะเล	4
- วิวัฒนาการของการประกันภัยทางทะเลสมัย โบราณ	4
- วิวัฒนาการของการประกันภัยทางทะเลสมัยใหม่	8
- พัฒนาการของการประกันภัยทางทะเลในประเทศไทยต่างๆ	9
- การประกันภัยทางทะเลในประเทศไทยอังกฤษ	9
- การแพร่ขยายตัวของการประกันภัยทางทะเลในประเทศไทยต่างๆ	13
- การทำให้เกิดเอกสารในระบบการประกันภัยทางทะเล	13

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ผลบังคับทางกฎหมายของสัญญาประกันภัยสินค้าทางทะเลในประเทศไทย	20
- สาระสำคัญของสัญญาประกันภัยสินค้าทางทะเล	20
- ลักษณะสำคัญของสัญญาประกันภัยสินค้าทางทะเล ..	20
- การก่ออาชญากรรมและความผูกพันแห่งสัญญา ..	36
- กรมธรรม์ประกันภัยสินค้าทางทะเลในประเทศไทย ..	40
- ลักษณะและประเภทของกรมธรรม์	42
- ข้อคุ้มครองและข้อยกเว้นการคุ้มครอง	43
- Institute Cargo Clauses (A)..	43
- Institute Cargo Clauses (B)..	45
- Institute Cargo Clauses (C)..	46
- แนวทางในการพิจารณาปัญหาการใช้บังคับกฎหมายประกันภัยสินค้าทางทะเลในประเทศไทย	47
- บัญญาว่าจะนำกฎหมายมาปรับใช้กับการประกันภัยสินค้าทางทะเล	47
- การนำกฎหมายประกันภัยทางทะเลของอังกฤษมาใช้บังคับในฐานะที่เป็นหลักกฎหมายทั่วไป.....	74
- การนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะประกันภัยทั่วไปมาปรับใช้กับการประกันภัยสินค้าทางทะเล	83
- บัญญากการนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะประกันภัยทั่วไปมาปรับใช้กับการประกันภัยสินค้าทางทะเล	87

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- บัญหา เรื่องส่วนได้เสีย.....	88
- บัญหาว่าส่วนได้เสียจะต้องมีในเวลาใด	88
- บัญหาระดีวัตถุที่เอาประกันภัยได้รับ	
ความเสียหายก่อนการท่าสัญญาประกันภัย	95
- บัญหา เรื่องค่ารับรอง.....	100
- สถานะทางกฎหมายและผลบังคับของ	
ค่ารับรองตามกฎหมายไทย.....	100
- บัญหา เรื่องข้อสัญญาให้ใช้กฎหมายประกันภัย	
ทางทະ เลขของอังกฤษ.....	111
บทที่ 4 แนวการวิเคราะห์สัญญาประกันภัยสินค้าทางทะ เลตาม	
กฎหมายประกันภัยทางทะ เลซึ่ง เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปอังกฤษ	118
วิเคราะห์หลักการสำคัญและสัญญาประกันภัยสินค้าทางทะ เล	118
- ชนิดของส่วนได้เสียที่เอาประกันภัยได้.....	120
- ส่วนได้เสียที่เอาประกันภัยได้ในสัญญาประกันภัย	
สินค้าทางทะ เล.....	126
- ทรัพย์ที่มีส่วนได้เสียที่เอาประกันภัยได้.....	134
- เวลาที่ต้องมีส่วนได้เสีย.....	148
- การเบิดเผยข้อความจริงและการแฉลงข้อความจริง.	156
- การเบิดเผยข้อความจริง.....	156
ผู้มีหน้าที่เบิดเผยข้อความจริง.....	158
สาระสำคัญของข้อความจริงที่ต้องเบิดเผย..	163
ข้อความจริงที่ไม่ต้องเบิดเผย.....	168
ระยะเวลาที่ต้องเบิดเผยข้อความจริง.....	172
ผลของการไม่เบิดเผยข้อความจริง	173

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- การแฉลงข้อความจริง.....	175
- สาระสำคัญของการแฉลงข้อความจริง.....	176
- ระยะเวลาที่ต้องแฉลงข้อความจริงและ ผลของการแฉลงข้อความเท็จ.....	179
- ค่ารับรอง.....	180
- ความหมายและลักษณะของค่ารับรอง	181
- ประเภทของค่ารับรอง.....	183
- ผลของการผิดค่ารับรอง.....	194
- การสละสิทธิกรณีผิดค่ารับรอง.....	195
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	198
บรรณานุกรม.....	214
ภาคผนวก	222
ภาคผนวก ก.....	223
ภาคผนวก ข.....	260
ประวัติผู้เขียน.....	277

**คู่มือวิทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**